



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Ivan Fulger,
reprezentat de avocatul Eugen Grosu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Dumitru Marineac împotriva lui Ivan Fulger cu privire la repararea
prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Cahul

*(Dosarul nr. 2ra-612/23
NR. PIGD 2-19194161-01-2ra-26042023)*

Recurs declarant până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Cahul, sediul Central, jud. – M. Bușuleac
Curtea de Apel Cahul, jud. – G. Vavrin, I. Dănăilă, V. Movilă

07 mai 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursului declarat de Ivan Fulger,
reprezentat de avocatul Eugen Grosu,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 decembrie 2019, Dumitru Marineac s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Fulger cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-4).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată Dumitru Marineac a indicat că conform încheierii emisă de Inspectoratul de Poliție Cantemir privitor la rezultatele controlului efectuat din 28 decembrie 2016, pe marginea materialul înregistrat în R-2 cu nr. 20164304512 din 24 decembrie 2016, pe faptul că pârâțul Ivan Fulger i-a deteriorat 500 de butași de viță de vie de sort „Moldova”, cauzându-i pagubă materială, s-a constatat că anume pârâțul Ivan Fulger, a dat foc la hripca de la vița de vie și fără intenție, i-a cauzat pagubă materială reclamantului. Fapt ce se confirmă și prin procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căruia a fost inițiat proces contravențional din 24 decembrie 2016, prin care Ivan Fulger confirmă că anume în urma acțiunilor sale, de a aprinde hripca, a fost cauzat prejudiciu lui Dumitru Marineac, deoarece focul s-a întins spre plantația acestuia.

3. A indicat că, la scrisoarea adresată din data de 29 decembrie 2016 către Inspectoratul de Poliție Cantemir a primit răspuns emis de către șeful Inspectorului de Poliție Cantemir locotenent colonel de poliție, Victor Zacrevschi, prin care i-a fost comunicat că a fost emisă încheierea din 28 decembrie 2016 prin care cazul în privința pârâtului Ivan Fulger a fost încetat pe motiv că nu se prevăd semne constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal al Republicii Moldova și nici de Codul Contravențional. Iar pentru restituirea pagubei a fost informat că este în drept să se adreseze cu acțiune civilă în instanța de judecată.

4. A mai indicat că, prejudiciul cauzat în urma acțiunilor pârâtului din data de 19 decembrie 2016, în urma căreia i-a fost afectată plantația de viță

de vie pe terenul cu cadastral nr. XXXXX, amplasat în XXXXX, care deși nu a avut intenție, oricum se face vinovat. Mai mult a considerat că, putea să prevadă consecințele acțiunilor sale și să nu dea foc la hripcă, mai ales că în acea zi era vânt.

5. Prin procesul-verbal nr. 03 din 26 decembrie 2016, întocmit de membrii comisiei constituite prin decizia Consiliului comunei Chioselia, nr. 07/02 din 27 iulie 2015, s-a constatat că pe terenul cu nr. cadastral XXXXX cu o suprafață totală de XXXXX ha care este plantat cu viță de vie, în urma incendiului au fost afectate 10 rânduri de viță de vie pe suprafața XXXXX ha în total în jur de 500 butuci de soiul „Moldova”, prin ce reclamantului i-a fost cauzat prejudiciu material și prejudiciu moral.

6. A mai indicat că, prejudiciul material este estimat și calculat în felul următor: roada pierdută pentru anul 2017, roada medie 82,3 chintale la 1 ha cu prețul mediu de realizare a strugurilor de masă din soiul „Moldova”, în toamna anului 2017, constituie 9 lei/kg; butași necesari pentru suprafața afectată de foc ce constituie 500 butuci soiul „Moldova” x 25 lei/b constituind 12 500 de lei, defrișarea/plantarea terenului S-0,30 ha - 3000 de lei, total 35 000 de lei.

7. A susținut că, prejudiciul moral este considerabil deoarece a avut de suferit stări emoționale negative, frustrări, a avut pierderi materiale, care i-a cauzat stres și a avut impact și asupra sănătății după cele întâmplate și anume după arderea viței de vie de către pârît, nu putea dormi și era necesar să urmeze calmante. Prin urmare, în adresa pârîtelui a fost expediată scrisoare de remediere pe cale amiabilă, însă nu s-a soldat cu careva rezultat, cauzându-i daune morale care le-a estimat la suma de 10 000 de lei.

8. A mai indicat că, nu a avut posibilitatea să restabilească plantația de viță de vie deoarece i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil, nu a putut să acopere cheltuielile necesare în acest sens, motiv din care a fost necesară adresarea în instanța de judecată, unde la fel este nevoit să suporte cheltuieli suplimentare, și anume cheltuieli de judecată formate din taxa de stat și asistență juridică în legătură cu acțiunea în cauză.

9. A susținut că, acțiunea a fost depusă în termen deoarece după adresare în mod repetat verbal cât și în scris nu a avut o discuție constructivă cu pârâtul, ultimul tergiversând intenționat soluționarea cazului.

10. În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1), 1424 alin. (1) din Codul civil, art.96, 166-167 din Codul de procedură civilă.

11. Reclamantul Dumitru Marineac a solicitat încasarea de la Ivan Fulger în beneficiul său încasarea prejudiciului material în sumă de 35 000 de lei; a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat și asistența juridică.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 12 iulie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Marineac. S-a încasat de la Ivan Fulger în beneficiul lui Dumitru Marineac suma de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciului moral, 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, 200 de lei cu titlu de cheltuieli de transport și 100 de lei, cu titlu de taxa de stat. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 73, 78-84).

13. Întru argumentarea soluției adoptate, analizând probele administrate la materialele cauzei, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța de fond a reținut ca fiind constatat indubitabil cauzarea prejudiciului lui Dumitru Marineac de către pîrîtul Ivan Fulger prin afectarea viței de vie plantate pe terenul cu numărul cadastral XXXXX în urma arderii crengilor de viță de vie (hripcă).

14. În atare ordine de idei, instanța de fond a constatat că, reclamantul pretinde că pîrîtul prin acțiunile sale i-a distrus 500 butuci de viță de vie, însă potrivit procesului-verbal nr.03 din 26 decembrie 2016 întocmit de comisia instituită prin Decizia Consiliului nr.07/02 din 27 iulie 2015, este indicat că în urma incendiului au fost afectate 10 rânduri de vie, inscripția „cu suprafața de XXXXX ha, aproximativ 500 de butuci de viță de vie de soiul „Moldova” fiind întocmită de mâna, nefiind certificată de persoana executantă. Or, similar prevederilor art. 443 alin. (7) din Codul contravențional, *în procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.*

15. Totodată, potrivit încheierii despre rezultatele controlului efectuat pe marginea cererii depuse de Marineac Dumitru, înregistrată în R-2 cu numărul

20164304512 din 24 decembrie 2016, este specificat că „a deteriorat 470 de butași de viță de vie”, astfel nu este clar numărul butașilor deteriorați în urma incendiului. Reclamantul nu a dat dovada faptului că anume 500 de butuci de viță de vie au fost afectate, că un butuc de viță de vie de soiul „Moldova” costă 25 lei, și că defrișarea/plantarea terenului S - 0,30 ha ar costa 3 000 de lei, de altfel fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

16. Luând în considerație că, reclamantul Dumitru Marineac nu a dat dovadă mărimii prejudiciului material cauzat în urma incendiului produs în luna decembrie 2016 de către pârâtul Ivan Fuljer, instanța de fond a respins cererea reclamantului în capătul încasării prejudiciului material.

17. Instanța de fond a reiterat că pentru stabilirea cuantumului real al prejudiciului material urma să fie efectuată o expertiză, or reieșind din circumstanțele cauzei doar o persoană cu cunoștințe în domeniu putea stabili care este prejudiciu și anume, reieșind din stare viței de vie, ce roadă urma să fie culeasă, prețul acesteia, precum și care este prețul lucrărilor de plantare a viței de vie noi. În lipsa unor date exacte nu a fost posibil de stabilit cuantumul prejudiciului, astfel acest capăt de cerere a fost respins.

18. Cu referire la cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral din contul pârâtului Ivan Fuljer, instanța de fond a reținut prevederile art.1422 din Codul civil (în redacția Legii din 22 iunie 2002), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reformația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

19. Instanța de fond a reținut, că mărimea compensației pentru prejudiciul moral, se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a

răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

20. La înaintarea acțiunii, reclamantul a evaluat la suma de 10 000 de lei prejudiciul moral cauzat de pîrît prin afectarea plantației de viță-de-vie.

21. Instanța de fond a remarcat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă un efect compensatoriu, iar compensația acordată să reprezinte o satisfacție echitabilă prin restabilirea drepturilor încălcate și situația victimei înainte de cauzarea prejudiciului.

22. Prin urmare, instanța de fond, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și retrăirile suportate de către reclamantul Dumitru Marineac, a considerat că suma în mărime de 3 000 de lei corespunde cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de ultimul, din care considerente, și urmează a fi încasată din contul pârâtului suma de 3 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

23. La 19 iulie 2022, Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu a declarat apel nemotivat (f. d. 75) împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, iar la 08 septembrie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată și ilegală (f. d. 105-106).

24. La 02 august 2022, Dumitru Marineac a declarat apel nemotivat (f. d. 77) împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, iar la 02 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, a

prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 101-104).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

25. Prin decizia din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de Dumitru Marineac și de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu. Casată integral hotărârea din 12 iulie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, emisă în cauza civilă la acțiunea formulată de Dumitru Marineac împotriva lui Ivan Fulger cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează: A fost admisă parțial acțiunea depusă de Dumitru Marineac. S-a încasat de la Ivan Fulger în beneficiul lui Dumitru Marineac în contul recuperării prejudiciului material suma de 22 221 de lei, cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 666 de lei, cheltuieli pentru asistența juridică acordată în sumă de 4 000 de lei și cheltuieli pentru transport în sumă de 200 de lei. În rest, a fost respinsă acțiunea depusă de Dumitru Marineac privind recuperarea prejudiciului material și moral. S-a încasat de la Ivan Fulger în beneficiul lui Dumitru Marineac cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 449,50 de lei și cheltuieli de transport în sumă de 200 de lei. S-a încasat de la Dumitru Marineac în beneficiul lui Ivan Fulger cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 75 de lei (f. d. 124-125, 126-140).

26. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, prin prisma normelor de drept și a situației de fapt constatată în speța dedusă judecătii, instanța de apel a reținut că instanța de fond a adoptat o soluție neîntemeiată.

27. Instanța de apel a reținut că instanța de fond pentru adoptarea hotărârii și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 1398 alin.(1), (2) și art. 1422 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), care instituie condițiile răspunderii civile delictuale. Instanța de apel analizând înscrisurile prezentate de reclamant, explicațiile părților Dumitru Marineac și Ivan Fulger, a ajuns la concluzia că instanța de fond eronat a aplicat la soluționarea cauzei, normele materiale care stabilesc răspunderea civilă delictuală, întrucât a constatat cu certitudine că prejudiciul material solicitat de

reclamantul Dumitru Marineac în sumă de 35 000 de lei constituie *venitul ratat și cheltuielile necesare pentru restabilirea dreptului încălcat*.

28. Instanța de apel a constatat cu certitudine cauzarea prejudiciului material de către pârâtul Ivan Fuljer reclamantului Marineac Dumitru, prin distrugerea plantației de viță de vie de pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, în rezultatul extinderii focului de la arderii crengilor de viță de vie (hripcă). Situația care a avut loc în luna decembrie 2016.

29. Drept suport probatoriu au fost reținute următoarele înscrisuri: procesul-verbal nr.03 din 26 decembrie 2016 întocmit de comisia instituită prin Decizia Consiliului nr.07/02 din 27 iulie 2015, la cererea lui Dumitru Marineac, prin care s-a constatat că pe terenul agricol cu numărul cadastral XXXXX cu o suprafață totală de XXXXX ha, care este plantat cu viță de vie cu o vârstă aproximativ de 30 ani, în urma unui incendiu au fost afectate 10 rânduri de vie, cu suprafața de XXXXX ha aproximativ 500 de butuci de viță de vie de soiul "Moldova" (f. d. 6).

30. În legătură cu distrugerea butucilor de viță de vie de către Ivan Fuljer, reclamantul Dumitru Marineac s-a adresat la 24 decembrie 2016 cu plângere către Inspectoratul de Poliție Cantemir. În rezultatul controlului efectuat Inspectoratul de Poliție Cantemir, prin încheierea din 28 decembrie 2016, a constatat că, cet. *Ivan Fuljer în luna decembrie 2016 făcând curat pe terenul de pământ ce-i aparține a strâns hripcă și i-a dat foc pe masiv, însă în acel moment a început să bată vântul și s-a aprins iarba uscată din preajmă și focul s-a îndreptat spre masivul de pământ care se află alături și este plantat cu viță de vie de soiul „Moldova” ce-i aparține lui Dumitru Marineac. Prin urmare, Ivan Fuljer observând că s-a aprins iarba a început să stingă focul, însă focul s-a răspândit pe o suprafață mai mare și atunci a cerut ajutor prin intermediul telefonului mobil de la consătenii Gheorghe Cambur, Andrei Panainte și Andrei Fuljer, unde toți împreună au stins focul ce era deja pe masivul de viță de vie a lui Dumitru Marineac. Focul a deteriorat 470 de butași de viță de vie. Audiind martorii Gheorghe Cambur, Andrei Panainte și Andrei Fuljer, ultimii au declarat că consăteanul Ivan Fuljer i-a telefonat și i-a rugat să vină la vie la el căci a dat foc la hripcă și s-a aprins iarba și focul se îndreaptă spre via vecină, unde ultimii au venit în ajutor și au stins focul.*

31. De asemenea, din audierea cet. Andrei Panainte, Gheorghe Cambur, Andrei Fuljer, toți au declarat că consăteanul Ivan Fuljer nu a avut intenția

să-i deterioreze butașii de viță de vie a cet. Dumitru Marineac, fapt confirmat chiar și de victimă în cadrul audierii sale.

32. În final, Inspectoratul de Poliție Cantemir a constatat că în acțiunile lui Ivan Fuljer nu se prevăd semne constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal și nici semne constitutive ale contravenției prevăzute de art.104 din Codul contravențional (f. d. 9).

33. Audiata în calitate de persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional la 24 decembrie 2016 Ivan Fuljer a recunoscut faptul că a dat foc crengilor de viță de vie pe terenul ce-i aparține și din cauza vântului puternic focul s-a extins și pe masivul ce-i aparține lui Dumitru Marineac (f. d. 7).

34. Prin notificarea cu nr.11110 din 29 decembrie 2016, Dumitru Marineac a fost informat de către Inspectoratul de Poliție Cantemir despre încetarea controlului pe marginea cererii înregistrate în R-2 cu numărul 20164304512 din 24 decembrie 2016 pe motiv că în acțiunile lui Ivan Fuljer nu se prevăd semne constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal și nici semne constitutive ale contravenției prevăzute de art.104 din Codul contravențional. Totodată a fost informat despre dreptul de a se adresa instanței de judecată în vederea recuperării prejudiciului (f. d. 8).

35. La data de 11 ianuarie 2018 reclamantul Dumitru Marineac a expediat în adresa pârâtului Ivan Fuljer cerere prealabilă în care solicită recuperarea prejudiciului material în sumă de 35 500 de lei în termen de o lună pentru distrugerea la 19 decembrie 2016 a 10 rânduri din plantația de viță de vie, pe suprafața de XXXXX ha, aproximativ 500 butuci (f. d. 2). Cererea prealabilă a fost recepționată de pârâtul Ivan Fuljer, însă cerința de recuperare a prejudiciului material nu a fost satisfăcută.

36. În contextul circumstanțelor descrise, instanța de apel a constatat că dreptul reclamantului Dumitru Marineac de a solicita repararea prejudiciului material sub forma venitului ratat și cheltuieli necesare pentru restabilirea bunurilor distruse, cauzat prin acțiunile pârâtului Ivan Fuljer, care în luna decembrie 2016 făcând curat pe terenul de pământ ce-i aparține, a dat foc pe masiv la crengile de viță de vie, însă din cauza vântului s-a aprins iarba uscată din preajmă și focul s-a extins spre masivul de pământ aflat în vecinătate plantat cu viță de vie de soiul „Moldova” ce-i aparține lui Dumitru Marineac. Prin urmare, Ivan Fuljer observând că s-a aprins iarba uscată și focul s-a

extins pe o suprafață mai mare, inclusiv și pe masivul de viță de vie a reclamantului Dumitru Marineac, cu ajutorul unor consăteni, chemați în ajutor, a reușit să stingă focul. În rezultat, focul a deteriorat 470 de butuci de viță de vie.

37. Instanța de apel a reținut că constatarea rezultă expres din controlul efectuat de Inspectoratul de Poliție Cantemir la 26 decembrie 2016 și de comisia instituită prin Decizia Consiliului comunal Chioselia, din 26 decembrie 2016, or, a fost constatat în afara oricărui dubiu distrugerea în urma unui incendiu a 10 rânduri de viță de vie, de soiul „Moldova”, pe o suprafață de XXXXX ha, din terenul agricol cu numărul cadastral XXXXX cu o suprafață totală de XXXXX ha, ce aparține reclamantului Dumitru Marineac; inclusiv și din explicațiile pârâtului Ivan Fuljer și a reclamantului Dumitru Marineac depuse la organul de drept și în instanța de judecată.

38. Instanța de apel a reținut procesul-verbal întocmit de comisia Consiliului comunal Chioselia la 26 decembrie 2016 și încheierea Inspectoratului de Poliție Cantemir din 28 decembrie 2016, ca fiind probe pertinente și suficiente, utile și admisibile pentru a confirma cauzarea prejudiciului material de către pârâtul Ivan Fuljer prin distrugerea, în rezultatul incendiului din 19 decembrie 2016, a mai multor butuci de viță de vie, de soi „Moldova” de pe terenul agricol ce aparține reclamantului Dumitru Marineac. Respectiv, pârâtul are obligația de a restitui integral prejudiciul material cauzat astfel.

39. Reclamantul Dumitru Marineac pretinde de la pârâtul Ivan Fuljer, repararea prejudiciul material cauzat în sumă de 35 000 de lei, reieșind din calculul: *roada pierdută pentru anul 2017*, roada medie 82,3 chintale la 1 ha cu prețul mediu de realizare a strugurilor de masă din soiul „Moldova”, în toamna anului 2017, constituie 9 lei/kg; *butași necesari pentru suprafața afectată de foc* ce constituie 500 butuci soiul „Moldova” x 25 lei/buc constituind 12 500 de lei; *defrișarea/plantarea terenului S - 0,30 ha = 3000 lei*, total 35 000 de lei.

40. În susținerea calcului prejudiciului material, reclamantul Dumitru Marineac a prezentat instanței de judecată, informația eliberată de Secția pentru Statistică a raionului Cantemir cu nr.2 din 12 ianuarie 2018, potrivit căreia, poama (sort de masă), roada medie pentru anul 2017 constituie 82,3 chintale la 1 ha, și adeverința eliberată de Piața Agricolă Universalcoop

Cantemir, potrivit cărei preț de piață a strugurilor de masă, soiul „Moldova” în toamna anului 2017, constituia în mediu 9 lei (f. d. 10-11).

41. Având în vedere constatarea distrugerii butucilor în rezultatul incendiului, ceea ce a dus la pierderea roadei de către reclamantul Dumitru Marineac pentru anul 2017, instanța de apel a ajuns la concluzia de a încasa în mod integral venitul ratat de către reclamant pentru anul 2017 în sumă de 22 221 de lei, după formula: roada medie 82,3 chintale la 1 ha cu preț mediu de realizare a strugurilor de 9 lei/kg.

42. Cu referire la pretențiile reclamantului Dumitru Marinea la suma de 12 500 de lei, ceea ce constituie costul butucilor distruși și necesar de plantați, precum și suma de 3 000 de lei, costul plantării terenului, instanța de apel în lipsa unor probe pertinente și suficiente, le-a constatat ca fiind neîntemeiate. Or, la materialele cauzei au fost prezentate doar probe care dovedesc suprafața terenului afectată de incendiu și numărul de butuci distruși, dar nu au fost prezentate probe care să confirme valoarea/prețul unui butuc/butaș, cât și costurile necesare pentru plantarea suprafeței de teren afectată de incendiu. Astfel, instanța de apel, în lipsa unor probe, nu a putut admite explicațiile reclamantului Dumitru Marineac, în această parte, întrucât reclamantului, în conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, îi revine obligația de a demonstra certitudinea și întinderea prejudiciului invocat.

43. Cu referire la argumentele reprezentantului pârâtului în sensul că reclamantul nu a prezentat probe pertinente și suficiente în demonstrarea pretențiilor sale, instanța de apel, le-a admis parțial în partea neprobării costului butucilor distruși și necesar de plantați, precum și costul plantării terenului, în rest argumentele părții pârâte au fost respinse ca neîntemeiate.

44. Neîntemeiate sunt argumentele părții pârâte referitoare la mențiunea olografă efectuată în procesul-verbal al comisiei Consiliului comunal Chioselia din 26 decembrie 2016, cât și lipsa specialității membrilor comisiei, pune la îndoială veridicitatea și admisibilitatea acestei probe, în acest sens instanța de apel a remarcat că mențiunea olografă din procesul-verbal este confirmată prin semnătura primarului comunei Chioselia, C. Axenti, și autenticată cu ștampila primăriei. Constatările menționate de membrii comisiei în procesul-verbal din 26 decembrie 2016 sunt similare cu cele l-a care a ajuns și colaboratorii Inspectoratului de Poliție Cantemir, indicate în încheierea din 28 decembrie 2016. Lipsa specialității

membrilor comisiei nu este un element care ar fi în măsură să pună la îndoială constatările comisiei.

45. De asemenea, neîntemeiate sunt și argumentele părții pârâte în sensul că reclamantul nu a prezentat instanței de judecată, în susținerea pretențiilor sale, un raport de expertiză în care să fie constatată vârsta butucilor, dacă un butuc de 30 ani poate fi afectat de la arderea ierbii, numărul butucilor afectați, starea viței de vie înainte de incendierea ierbii, cantitatea strugurilor și calitatea lor de la un butuc de 30-40 ani, instanța de apel a notat că în conformitate cu principiul disponibilității în drepturi, partea este liberă să își aleagă modalitatea și mijloacele de apărare. Reclamantul Dumitru Marineac a prezentat probe pertinente și suficiente care confirmă cauzarea prejudiciului material, iar pârâtul Ivan Fuljer, la rândul său, nu a prezentat probe pertinente care să combată ori să pună la îndoială probele prezentate de reclamant. Opinia părții pârâte că circumstanțele cazului impunea efectuarea unei expertize judiciare, este una personală în raport cu circumstanțele cauzei, pârâtul nu a fost lipsit de posibilitatea de a solicita o expertiză extrajudiciară sau o expertiză judiciară în cadrul procesului judiciar în fața instanței de judecată în sensul în care o invocă în cererea de apel. Mai mult, în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților, conform art. 117 alin.(2) din Codul de procedură civilă. Astfel, reclamantul a prezentat probe, cu înscrisuri, în susținerea cerințelor sale, pe care instanța de apel le-a apreciat în conformitate cu criteriile stabilite de art. 130 din Codul de procedură civilă.

46. Cât privește soiul viței de vie plantat pe terenul reclamantului Dumitru Maricean, distrusă parțial de pârâtul Ivan Fuljer, din înscrisurile anexate la dosar, se atestă cu certitudine că este soi de "Moldova", iar pârâtul nu a prezentat dovezi care să combată această constatare. Respectiv argumentele părții pârâte în acest sens sunt neîntemeiate.

47. Cu referire la pretenția reclamantului Dumitru Marineac în sensul reparării prejudiciului moral evaluat în sumă de 10 000 de lei, pentru distrugerea parțială a plantației de viță de vie, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, în condițiile în care în privința pârâtului Ivan Fuljer nu a fost constatată săvârșirea unei infracțiuni sau a contravenției, pentru a fi antrenată răspunderea delictuală, respectiv în asemenea cazuri

legea civilă nu prevede repararea prejudiciului moral. Or, în ședința de judecată, reclamantul, prin intermediul avocatului său au invocat că prejudiciul material solicitat de la pârât, reprezintă venitul ratat pentru anul 2017 și costul restabilirii bunurilor distruse. Eronat susține reclamantul că în privința pârâtului a fost pornit proces contravențional, or în rezultatul cercetărilor efectuate de Inspectoratul de Poliție Cantemir a fost întocmită o încheiere la 28 decembrie 2016, din motiv că în acțiunile lui Ivan Fulger nu s-a constatat elementele ale infracțiunii sau contravenției. Audierea pârâtului conform regulilor prevăzute pentru audierea persoanei în a cărei privință a fost intentat proces contravențional, în conformitate cu Codul contravențional, nu constituie temei pentru a reține calitatea de contravenient a pârâtului Ivan Fulger, în lipsa unui act corespunzător a agentului constator.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

48. La 21 martie 2023, prin intermediul oficiului postal, Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu a declarat recurs, împotriva deciziei din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f. d. 146-148, 150).

SOLICITAREA RECURENTULUI

49. În motivarea recursului, recurentul Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu a invocat prevederile art.432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consider că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

50. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

51. Completul de judecată conchide că recurentul s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursurile, or, copia deciziei motivate, a fost expediată, la 01 februarie 2023, la adresa lui Ivan Fulger și avocatului acestuia Eugen Grosu, fapt ce se confirmă scrisoarea de expediere anexată la actele cauzei (f. d. 141), iar cererea de recurs a fost depusă la 21 martie 2023 (f. d. 146-148, 150).

52. La 13 mai 2023, în adresa lui Dumitru Marineac fost expediată copia recursului declarat de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 160).

53. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Dumitru Marineac nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

54. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consider inadmisibilă în cazul în care:a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432alin. (2), (3) și (4).”

55. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consider că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces cărui nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

56. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

58. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

59. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, împotriva deciziei din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 55 din prezenta încheiere.

61. Verificând motivele de casare, invocate în recursul declarat de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

63. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

66. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

67. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarate de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, ca fiind inadmisibil.

68. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedurăcivilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de Ivan Fulger, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, împotriva deciziei din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheogrhe Stratulat

Oxana Parfeni